

Vándorgyűlésre hangolva

A hazai erdészeti felsőoktatás története kétszáz éves múltra tekint vissza. 1809. február 12-én kezdte meg előadásait Selmeceen, az általa vezetett Erdészeti Tanintézetben Prof. Dr. Heinrich D. Wilckens akadémiai tanár, császári és királyi bányatanácsos a főkamagrófi hivatal tagjainak jelenlétében. Az évfordulóhoz kapcsolódva, a 2007-ben elkezdődött jubileumi események részeként, az Országos Erdészeti Egyesület 2009. évi Vándorgyűlésének fő helyszíne – a történelemben immár harmadszor – Selmecebánya lesz. Az ünnepi alkalom témájának felvezetését most kezdjük el az Erdészeti Lapok hasábjain. A fellelhető dokumentumok alapján megidézzük a két egykori közgyűlés körülményeit, hangulatát, a téma kutatóinak (dr. Bartha Dénes, és dr. Oroszi Sándor) segítségével. A szervezők célja, hogy a felidézett események, Selmec üzenete megragadja a Tisztelt Olvasót.

Az Ungarischer Forstverein (Magyar Erdészegylet) selmeci közgyűlése(i)

Selmecebánya mint egyleti vándorgyűlés színhelye először 1861-ben került fel. Ez összefüggésben volt az uralkodó 1860-ban kiadott „Októberi diplomá”-jával, a kortársak által a „magyar világ” visszatértenek eredményeivel. A következő évben, 1861-ben ugyanis *Divald Adolf* és *Wagner Károly* Selmeceen megkapta a magyar nyelvű „Erdészeti Lapok” kiadására az engedélyt, miközben az Ungarischer Forstverein berkeiben szintén erősödött a „magyar párt”. Az egylet vezetősége ekkor, az 1861. évi XI. közgyűlés alkalmával úgy látta, hogy célszerű mind a *Divald-Wagner* által képviselt, csak magyar nyelvű szaklap felé, mind az elsősorban Selmeceenre összpontosuló „magyar párt” felé nyitni. Ennek jele volt *Wagner Károlynak* (távollétében!) válaszmányi taggá választása, s egy esetleges selmeci közgyűlés felvetése. (A közgyűlések előkészítéséért általában egy-egy válaszmányi tag volt a felelős.) Wagner mindenestre az 1861. októberi levelében leszögezte: egy selmeci közgyűlést nagyon jól elő kell készíteni. Ráadásul azt ne a szokásos időben, azaz augusztusban vagy szeptemberben, tehát az Akadémia oktatási szünetében, „hanem akkor tartassék, mikor az erdészeti tanuló ifjúság is itt van, hogy érdeket költsön az ember az egyleti működés iránt a fiatalságban is, s azonkívül a város sem lenne oly élénk, mint a szünidők alatt lenni szokott.”

Az Erdészeti Lapok 1862. évi megindulása azonban – elsősorban *Divald* és az egyleti vezetőség közötti levélváltásoknak, sajtó útján „üzenetéseknek” köszönhetően – a selmeci „magyar párt” és az egyleti vezetőség között csaknem szakításhoz vezetett. Így az 1862. évi vándor-

gyűlés színhelyül nem Selmeceet, hanem Gödöllőt nevezték meg. 1861. december 27-én azonban a „magyar párt” hívei Selmeceen megfogalmaztak egy memorandumot, amelynek legfontosabb követelései: 1. válasszanak új elnököt; 2. az egylet székhelyét tegyék át Pestre; 3. az egyleti közleményeket német mellett magyarul is jelentessék meg; 4. alakítsanak egy bizottságot, amely eljár a magyar erdészeti irodalom ügyében; 5. az egyleti jegyzőkönyveket mind német, mind magyar nyelven tegyék közzé. Erre a későbbiekben „selmeci jegyzőkönyv”-nek nevezett követelésekre alapozódott az egylet magyarosítási törekvése, s amely törekvés elől a *gróf Königsberg-Aulendorf Gusztáv* által vezetett elnökség egyáltalán nem zárkózott el.

Sőt, mivel a „selmeci jegyzőkönyv” 2. és 4. pontja az alapszabály megváltoztatását igényelte, rendkívüli közgyűlés kitűzését határozták el. Ennek megfelelően 1862. július 4-5-én (tehát figyelembe vették *Wagner* kívánságát is a tanulói ifjúságot illetően) kértek engedélyt a rendezvény megtartására. A Helytartótanács azonban az 1862. június 17-én kelt levelében a közgyűlés összehívását megtiltotta, mondván, ott lesz az októberi gödöllői vándorgyűlés, a kérdéseket akkor tárgyalják meg. Az elnök, a birodalmi gróf, nem hagyta annyiban; ismételt levélben fejtegette ki: a közgyűléseken eddig semmilyen atrocitás nem volt. Az igaz, hogy Selmeceen nincsenek biztosítva arról, hogy valamelyik „felbujtogatott ifjú” rendezvényt követően el (mert bár a helytartótanácsi levél erre nem utalt, de az adott politikai helyzetben nem volt nehéz kitalálni a tiltás mögötti valódi okot), de mégis Selmec az

alkalmas hely az egyesület új alapszabálya, illetve a „selmeci követelések” nyugodt megbeszélésére. Ugyanakkor az Ungarischer Forstverein párt- és nemzetiségi szempontból semleges szervezet, tehát az Októberi diploma szerint a nyelvi kérdésnek (ez mintegy válasz volt a „magyar párt” is), a nyelvhasználatnak nem lehet akadály.

A Helytartótanács által javasolt gödöllői vándorgyűlés napirendjébe nem fért bele, így fel sem vették a „selmeci követelések” általános megtárgyalását. Annál is inkább nem, mert *Divald* és az egyleti vezetőség – ismét – polémiát folytatott; újra a szervezeti és nyelvi kérdések kerültek napirendre. Mai szemmel nézve sajnálhatjuk, hogy 1862-ben Selmeceen nem tarthatták meg a rendkívüli közgyűlést, mivel az erdészegylet magyarosítása akár akkor is végbemehetett volna. Látjuk, az egyleti vezetőség nem zárkózott el előle.

Sőt, a „selmeci párt” 1862. október 2-án kelt levele alapján *gróf Königsberg-Aulendorf Gusztáv* lemondott, s helyette elnöknek – ismét csak a selmeciek ajánlásával – *ifjú herceg Eszterházy Pált* választották meg, míg az egyik alelnök a szentantali *Helm Ervin* lett. (Helyette került aztán a következő évben *Pálffy István gróf* az egyik alelnöki székbe.)

Az 1863. évi veszprémi közgyűlésen a következő évi helyszínéről nem döntöttek, azt rábízták a válaszmányra. Az 1863. november 5-ei válaszmányi ülésen aztán jegyzőkönyvben rögzítették: „a következő, XIV. közgyűlés helyszínéről a már régóta javasolt szabad királyi bányaváros, Selmec választott, és a titkárság felkérendő, hogy a város tekintetes magisztrátusával ebben a kérdésben lépjen érintkezésbe.”

Így került sor 1864-ben az első selmeci közgyűlésre.

Dr. Oroszi Sándor

Kerületvezető erdészek figyelem!

Az Erdészeti Lapok szerkesztősége kéri a kerületvezető kollégákat, hogy aki megőrizte szolgálati naplóját, juttassa el a szerkesztőségbe. Szeretnénk ezekből a feljegyzésekből kivonatolni, és a tanulságos, érdekesebb eseményeket, megfigyeléseket közreadni. A naplókat természetesen visszajuttatjuk a feladónak. Ha fénymásolatot kapunk az is alkalmas a szerkesztésre. Megkülönböztetett figyelemmel várjuk idősebb erdészek feljegyzéseit.

A szerkesztőség

Az 1864. évi közgyűlés A Magyar Erdészegylet f. é. 5., 6. és 7-én Selmecczen tartandó XIV. közgyűlésének ELŐRAJZA.

A bejelentési hely, hol a szállások kijelölése végett minden t. egyleti tag és vendég személyesen megjelenni kéretik, a Fritz-féle ház I-ső emeletében az academiái rajzteremben van, és September 4-én 8 órakor reggel nyitattik meg.

Vasárnap September 4-én délután 5 órakor üdvözlő összejövetel a „zöld fához” czimzett kert helyiségeiben.

Hétfőn September 5-én reggel 8 órától 11-ig gyűlés; 11-től 1 óráig az erdészeti fűvészkertek, valamint az erdészeti tanintézet helyiségeinek és gyűjteményeinek megtekintése. Délután 1 órakor kirándulás a Szklenói fürdőbe és útközben az úthoz közel eső állatok megszemlélése. 3 órától 5-ig közös ebéd. 5 órától 8-ig kirándulás a Geletneki kőbányáig és vissza Szklenóra. Estve visszamenés Selmecczre.

Kedden September 6-án reggel 6 órakor összejövetel a főlő piaczon a hajdani bányabíróház épülete előtt. Az Academiái könyvtár megtekintése után kirándulás a jegenyefenyvesei végett érdekes Hodrusbányai völgybe, és megszemlélése a Bostrichus curvidens által ott megrongált állatoknak; ezután a garam völgyön át a Vichneyi fürdőbe ebédre; végre visszautazás Selmecczre s egyszersmind megtekintése az útbaeső állatoknak.

Szerdán September 7-én reggel 7 órakor összejövetel a Kamaraházban, kirándulás Stefulton Ilián és a herczeg Kóburgi erdőségeken át Szt. Antalba; ott 3-4 óra hosszan tartó ülés. A közös ebéd után kirándulás az erdész-academia panyórába, és búcsúösszejövetel Kiszhiblén.

A tanácskozás alá jövő tárgyak következők:

1. Tétel. Közlések és tapasztalatok az erdőmívelés és erdőgazdasági üzem teréről, nevezetesen értekezés a kopár erdei tisztások és más svány földek értéke körül tett kísérletek és nyert eredmények fölött; az erdei magvak gyűjtése épelése és csirképességének tartóssága fölött; az erdők bántása termése és jövedelme fölött, különös tekintettel a cserkéregre suskára makkolás és lombtakarmánya; időjárás viszonyok és erdőrongálások fölött általában.

3. Tétel. Miként rendeltessék el a községi erdőgazdászati feletti szükséges államfelügyelet, és meddig terjedjen az illető állami közegek befolyása.

4. Tétel. A szürombolás leírása különös tekintettel a Selmecczi vidékre, és annak ellenszerei.

5. Tétel. A jegenyefenyő mívelésének legczélyszerűbb módja különös tekintettel Selmeccz vidékére.

6. Tétel. A különféle szénítési módok összehasonlítása, eljárásra költségre és kiho-

zott szénmennyiségre nézve, különös figyelemmel a Selmeccz vidékén divó szénítési módokra.

7. Tétel. A különféle faeladási módok körül tett tapasztalatok előadása.

8. Tétel. Tapasztalatok a különféle fanemek tartósságáról a bányamívelésnél.

MEGHÍVÁS

A Magyar Erdészegylet f. é. September 5., 6. és 7-én Selmecczbányán tartandó XIV. közgyűlésére.

A Magyar Erdészegylet igazg. választmányja 1863-ik év November 5-én tartott ülésében, a XIII. közgyűléstől nyert meghatalmazás folytán, a XIV-ik közgyűlés helyül Selmeccz cs. k. főbányavárosává választá, s ezen gyűlés ügy vezetésével alulírottat bízta meg.

Ennek következtében bátorodik az, az Egylet igen tisztelt tagjait valamint az erdészeti és vadászat minden barátait a közgyűlésre meghívni.

Kétséget sem szenved, hogy a bányászati és erdészeti academia nagyszámú, az ország különféle részeiben szétszort növendékeinek nagyrésze felhasználandja ezen alkalmat, hogy rövidebb vagy hosszabb idő után kortarsaival összejöhessen, s az erdészeti oktatás terén azóta történt előhaladásról személyesen meggyőződhessek.

Mint hogy előreláthatólag a közgyűlés számos látogatásának fog örömet nyújtani: felkéretnek mind azon tisztelt vendégek kik a közgyűlést becses megjelenésökkel megtisztelni szándékoznak, hogy magukat ez iránt alulírottakkal lekössöbbsé. A u g u s t u s 20-ig jelentsék, hogy elszállásolásukról illőleg intézkedni lehessen.

Az ország déli részeiből jövő látogatók kik Esztergomig vagy Esztergom-Nánáig a gözhatáron vagy gözkocsin utaznak jól fogják tenni ha magukat az Esztergom-Nánai indóház vendéglőjében jelenteni fogják mint hogy intézkedés fog történni, hogy az ottani vendéglős által a szükséges alkalmatosságok Selmecczig jutányos árak mellett kiállitassanak.

Mint hogy az Egylet központi igazgatósága az illető vasutak igazgatóságait a személyszállításiból mérséklése végett megkereste; ne terheltesenek azon urak kik a vasuton akarnának utazni, a szükséges igazolási jegy végett idejekorán az Erdészegylet titkárságához Pozsonyba fordulni.

Azon biztos reményben, hogy a közgyűlés a leglátogatottabbak közé fog tartozni, szívélyesen üdvözlöm az erdő minden pártfogóit és barátait, – szerencse föl!

Selmeccz, Julius 10-én 1864.

A XIV. közgyűlés ügyvezetője

Schwarz Frigyes,

cs. k. bányatanácsos és az erdészeti-tan tanára.

A magyar Erdész Egylet Selmecczen.

E lapok t. olvasói rég tudják, hogy a magyar erdészegylet folyó évi nagy gyűlését Selmecczen tartá, így tehát semmi újat nem mondunk midőn tudatjuk, hogy a gyűlés maga is kitűzve volt napokon már lefolyt; nó de mint hogy közönségünk jó nagy része nem volt jelen, időszerinti közleménynek véltük ama három, vagy ha úgy tetszik négy nap lefolyását pár sorba ide írni, természetesen mellőzve itt mind azt minék közleménye az egyleti jegyzőkönyv körébe tartozik.

Vasárnap vagy is Sept. 4-én délutánján volt a program szerinti első és ismerkedési összejövetel; a „zöld fához” czimzett és a városon kívül levő kerti mulató helyiségekben, hol a háza, fák és főbejárata kitűzött háromszíni lobogók már távolról tudaták a jövőmenőkkel, hogy itt ma nem valami közönséges vasárnap van, ezt bizonyítja a Selmecczi közönség jó nagy része is mely már ebéd után kigyűlt hogy lássa azon férfiakat kiket az akademikus élet napjaiból már előbb is ismerhetett.

A főbejárathoz kitűzött zászlók között csinos díszítés állott az erdőszök ismeretes üdvözléssel; benn a kertben sétáló csoportozatok vártak a vendégek érkezéte; a látás és láttatás kedvéért kijötteknek egy részét a helybeli bányászati zenekar mulattatá míg másoknál közbe közbe egy régi ismerős fejezte ki udvariási örömet a felett, hogy ismét találkozhatott.

Este 6 óra tájban több urak kíséretében megjelent az egylet 1-ső Alelnöke Wessely úr is, s szokott nyájás és megnyerő modóra val üdözlé régiebb és újabb ismerőseit, mire aztán a különben is kissé borús idő miatt besötétedvén a már eljött tagokkal és résztvevőkkel együtt az ezen estére berendezett s a körülményekhez képest elég izléssel is díszített terembe ment, hol aztán kezdetét vette a tulajdonképeni ismerkedési összejövetel s a kölcsönös barátságos üdvözlések sora, később csaknem mindnyájan az asztalok körül foglaltunk helyet Ceres és Bachus áldásait a vizsgálatás némi hivatalos örömei után társaságosan élvezendők. Vacsora alatt és után a helybeli jó Czigány zene őszhangzó játéka nem kevésbé emelte a jó kedvet.

Alelnök úr s vele még néhányan korán távoztak, jó nagy rész egész 10 óráig mulatott, míg a bór és zenétől leginkább felvillanyozottak késő éjfélt utánig maradtak vissza, szóval úgy látszott hogy egy jó kedvvel párosult időtöltés volt s a helyi akadémia egykori növendékei még ez alkalommal se mulaszták el, amaz előbbi tetszetes időkhez híven, egymást megénekelni, mint tevők egykor a feledhetetlen Neuschachton.

Másnap az az Hettfőn délelőtt a városi tanácsház termében körülbelül 100 tag és vendég részvéte mellett ülés tartatott, hol a kitűzött themák felett szokás szerint többnyire német nyelven nem annyira értekezletek mint sokkal inkább rövid beszélgetések folytak. Az erdő-

mivelés körül tett kísérletek közlésekor, az ismeretes Byrmánféle eljárás felett e művelés lényegének helytelen felfogásából eredt heves szóvita keletkezett mely a Mack tanár által adott rövid de alapos megfejtésen végződött.

A második tétel felett Miként rendeltessék el a községi erdőgazdászati feletti szükséges állam felügyelet s meddig terjedjen az illető állami közegek befolyása” Pozsonyi jogtudor és tanár Barta Béla úr szólott m a g y a r nyelven s rövid de szabatosan előadott véleményét csengő éljen kísérte.

E vélemény röviden a következőkben ment ki: álltassanak a kerületi kereskedelmi és iparkamarák mintájára erdőségi törvényeszek melyek tagjai az erdő birtokos községek hivatalos képviselőiből, nagyobb erdőbirtokosokból és szakértő egyénekből állanak, kik aztán a kerületükben lévő erdőségeknek úgy szakmái mint adminisztratív felügyeletét vinnék. E véleményt miként fenntebb is írók éljen kísérte, s nagy fontossága meg sem is tagadható, de mindnyájan elkelte ismernünk, hogy hazánk mostani viszonya ilyes újabb intézkedések átvitelére kevésbé alkalmasok. Ezután Wessely úr szólott nagy szakavatottsággal e tárgyban, s e lapok VIII-ik füzetében is közölt s a nagyméltóságú Helytartótanácsból a magyar Erdészegylet tett hivatalos kibocsátvány nyomán tudatá, azon pontokat melyeket a választmány az említett hivatalos helyre feltejeszendőknek vél, s kiemeli, hogy ha a választmány e javaslata az egylet közgyűlése által elfogadtatnék akkor az mint annak véleménye külön emlékiratban lenne feltejeszendő.

A közgyűlés a választmány nézetét osztja s rövidre vonva a következő feltejesztésre szavaz: A községi erdők fentartása és kezelése fölötti felügyelet a megyéket illeti, melyek ezt szakértő kerületi vagy megyei erdőmesterek által eszközlik. Az erdőbirtokos községek kötelezessenek erdeik tovább kezeléséről egy lehető egyszerű s a falu minden értelmes lakosától könnyen megérthető üzemtervet készíteni, mely a megyék által megvizsgáltván erdőgazdaságuk alapjául szolgáljon. Az üzemtervtől eltérő kezelésre a kívánt engedély megadása, a kerületi erdőmesterek véleménye nyomán a megyei hatóságok körébe tartozik.

Déltájban az ülésnek vége volt, s ezután az erdész akadémia helyiségeiben annak tangyűteményeit tekintők meg, s megvaljuk, hogy azon alkalommal több oly tárgyat látánk, melyek látása kívánatos lett volna előttünk akkor is, midőn nem rég az előadási órákat hallgatók.

Néhányan, kik régen nem látták, megtekinték a fűvészkertet; ez alatt a Szklenői fürdőbe teendő kiránduláshoz a szükséges kocsik előállottak melyeken mindnyájan helyet foglalva azok robogó hosszú sorával utunk indultunk; közben eső erdő egyrészt megtekintés végett gyalog mentünk át s így fájdalom személyesen

győződhetének meg szaktársaink az átkozott görbefogu szű (bostrichus curvidens) dulásairól. Itt azon hiszemben, hogy metálni műkedvelő olvasóink előtt nem éppen érdektelen dolgot tesztek, nem tartom feleslegesnek ide írni, hogy e másfél vonalnál alig nagyobb rovar veszelőssége miben áll: ő ugyanis a kéreg (cortex) és kem (lignum, tulajdonképeni-fa) közt lévő hántst és szíjacsot (liber et album) megrongálva, a tápnedv keringését akadályozza meg, mi által aztán elébb vagy utóbb a geszt kipuhtulását okozza. Tetemes elszaporodása a mult évi száraz

nyár és meleg őszi kedvező befolyással voltak. Útközben még megtekintők a Selmecezi erdész-akadémia első tanárának Wilkensnek egy egyszerű kőből álló emléket, melyet tanítványai a véle azon helyen tett fa ültetés emlékére állítottak. E kő alig olvasható írásával, az azon ültetésből felnőtt fák kis ligetében a Szklenői erdő lakának közelében áll és e nap ünnepélyéhez méltóan koszorúkkal volt díszítve. Sokan valánk kik először látók a kegyelet ez egyszerű emléket s midőn megtekintők Wessely urral főveget emeltünk ki rövid de érdelemteljes szavakban mondott áldást az egykor szeretett tanár emlékére.

Erdékes látványt nyújtottak még az út mellett lévő s akkor tűzben volt meszégető kemenczék; szájalomra indított azomban az azok körül forgoló népség, mely a tűz nagy melegétől gyuladásban lévő szemekkel bálmulva nézett ránk, hogy mint tekintjük meg csak amúgy futólag az ő verejtékes és csekély jutalommal járó foglalkozását.

Délután négy óra felé Szklenóra érkezünk hol aztán a szó teljes értelmében díszes ebéd várt ránk, melyet a fürdői vendéglő kissé nem eléggé tágas termében közel százan költöttünk el. Úgy a mai mint a következő két nap ebédjei alatt Balog Berta jó Czigány zenéje játszott.

Az első toaszt Wessely alelnök úr mondta Császár ő felségére, a másodikat Mack pozsonyi tanár a Pénzügy miniszter ő exclja. egységére, ki elég kegyes volt a mostani finanziaális viszonyok közt, a Selmecezi Bánya erdő és jóság-Igazgatóságnak Császár ő felségétől 800 frtnyi összeget a végre ki eszközölni, hogy ez az egyletet vendég szeretőleg fogadhassa. Curter selmecezi akad. tanár szintén érdekes köszöntésben emelte ki a magyarok azon érdemét, hogy ők voltak a német tudományosság védpaizsai kelet felől s ez csak is e harcias nemzet vitéségének köszönheti felvirágzását, arra utalván, hogy így az erdészeti – mint német eredetű tudomány létele és kifejlődése is közvetve a magyar nemzet érdeme. Érdekes köszöntéseket mondtak még Barta és Pettkó tanár urak; többeket köszöntöttek fel a jelenlevők közül köztük Wessely urat, Schwarcz tanár urat ki e diszbed tulajdonképeni rendezője volt és e lapok megalapítóit; voltak olyanok is

kik kissé az illónél többször vették igénybe a türelmes közönség figyelmét. Ebéd alatt általános jó kedv volt mit nem kevésbé emelt a pezsgős poharak többször ismételt habzó tartalma; este felé végét érven az ebéd a tudományos vizsgáldók vissza tértek Selmeceze.

Másnap, az az kedden reggel az akad. könyvtár megszemlélése után szintén kirándulásra indultunk, s midőn a Hodricsi szép fenyves közelébe értünk a kocsikat elhagyva gyalog folytattuk utunkat az erdőn keresztül, itt azonban mielőtt az erdőbe léptünk volna selmecezi erdőmester Szajbély úr szívélyesen üdvözlé az egylet Alelnökét Wessely urat, s az egybegyűlt tagokat.

Az erdőben bellebb haladva az ott lévő vetényágakhoz jöttünk, hol szünetet tartva egy erdei rövid reggelizést is tartottunk, honnan kedélyesen folytatók utunkat Hodrics felé, élvezve a természet szépségét melyet a derült ég, magas fenyvesek s azok aljában nyugvó tavak nyújtottak. Ezután ismét szekérre ültünk s a helységbe behajtatva kevés idő múlva kiszállánk, hogy megnézzük a sok közül még egy oly erdő részt mely a bostrichus curvidens elszaporodott árja által ezerekre menő kárig van sújtva, ez alkalommal e rovar életéről még eddig meg nem állapított nevezetes adathoz jöttünk, melyet alább fogunk megemlíteni. Innen a Garam kies fekvésű völgyén fel a Vichneyi fürdőbe érkezünk délután 3 óra, hól szintén jó ebéd várt, melyet a fürdői táncsteremben költünk el; természetes, hogy a jó felköszöntések ma se maradtak el melyek zajos éljen”ét úgy itt, mint szintén a Sz.-Antali ebéd alatt is mozsarak dörgő lövései viszhangozták. Szürkületkor vissza tértünk Selmeceze, s miután kiállottunk volna a Vichne és Selmece közötti különben is ros, s most még hozzá vastagon megkavicsolt út okozta rázkódásokat, teljes épségben haza jutottunk.

Szerdán reggel a kamarai épület előtt gyűltünk össze honnan kocsikra ülve Stefulton és Ilián át a Herczeg Coburg-féle erdők megnézésére mentünk, hercegi erdőmester Helm úr vezetése alatt, itt az erdészelen lobból készített diadalkapu állott mely alatt át menve az erdőbe tovább haladtunk, azonban a mai nap kedvezőtlen esős ideje a körülményesebb vizsgáldást nem engedé meg, s így miután a bostrichusoktól itt is meg rontott pár gesztet szemügyre vettünk volna ismét a kocsikhoz tértünk, utunkat Antalba folytatandók hova aztán elég jokor is megérkeztünk. A kastély kapujánál két oldalról disz Pyramisok állottak, nem különbe az egész zöldszinű egyenruhát viselő erdőőrök kétfelől fegyveresen állva diszsort képeztek, a mi közöttük a tisztelet jelét viszonozva jöttünk fel a kastélyba. Vizes köpenyeinket csakhamar letéve a tanácskozási terembe mentünk, hol miután az egylet újabban meg erősített alapszabályai kiosztattak volna kez-

detét vette a tárgyalások sora. Különösen kiemeljük ez alkalommal a *bostrichus curvidens* életmódjáról azon constatirozott állítást, melyet többször tett s a hodricsi erdő-ségben tegnap is bebizonyított vizsgálódásai után Vágner úr közöl, hogy t.i. e rovar nemcsak a gesztek kérgében fejlődik bogárrá miként eddig állítva volt, hanem szintén a tulajdonképeni fában is. Azon eszméből kifolyólag, hogy miként lehetne e kártékony rovarok elszaporodását minél inkább meggátolni, szintén elhatározottat, hogy kéresek meg, a m. Helytartótanács a végre, hogy az illető tisztéségek útján kegyesen intézkednék miszerint a már meg lévő régebbi rendeletek értelmében tiltassék meg, a nép közt nagy gyakorlatban lévő éneklő erdei madarak összefogódása, hogy így részben ez uton is akadályozva legyen a káros rovarok nagyobb terjedése. Érdekes szováltások folytak még a fák tartosságának impregnálás által való emeléséről.

Később kebli ügyek tárgyalattak s néhány új részvényes jelentetett be. Végre Császár ő felségére háromszoros éljént kiáltván a gyűlés, bészaratott.

A tanácssteremből az ebédlő terembe mentünk hol a vendég szerető hercegi házi gazda szivességéből szintén izletes ebéd várt; fényvel és díszel terített asztalok, jó borok s még jobb pezsgők kedveskedtek. Az ily alkalmakkor szokásos pohár köszöntések itt se hiányoztak, éltették a házigazdát Herczeg Coburgot; a mai gyűlésen és ebéden is résztvevő udvari tanácsos Burg urat s még másokat is, de nem feledték ám e lapok főmunkatársát Divald urat sem kinek egységére bár ha jelen nem volt is szintén pohár emeltetett.

Ebéd után a kastély melletti szép park megtekintésére mentünk, melynek nem kevés érdekkel kölcsönöz egy csaknem közepén levő elég magas vízesés; a boros poharak és kancsok a kerti asztalokra is kivándoroltak s a köszöntések sora itt is folyt; míg végre az idő szo kott módja szerint itt is határt szabva, többektől szíves búcsut kelle vennünk s ki haza ki pedig Selmeccre tért kocsián.

Az erdészakademia pagonyának e napra kitűzött megtekintése elmaradt, melyet azonban Csütörtökön pótolánk ki; a díszítések és zászlók itt se hiányoztak; az idő kedvezett, czéllövés tartatott s hozzá még hogy a végleges összejövétel annál változatosb legyen a tánczkedvelő fiatalág és a Selmecczről kikerült Szépek részéről vig cigány zene mellett egy pár tánc is megjárta.

Végül elismeréssel kell kiemelnünk, hogy Selmeccz városa miveltebb közönsége a gyűlésen résztvevő idegenek számára vendégszerető előzékeny készséggel ajánla szállásokat s hogy maga a város is a kirándulásokhoz szükséges számos kocsiat mindig díjtalanul állítja ki.

K. Bedő Albert.

Királylátogatás az OEE székházában

120 éve, az Erdészeti Lapok 1888. évi II. füzetében a címoldalon számolt be két kiemelkedő személy Alkotmány utcai látogatásáról.

„A folyó év február hava örökké emlékezetes marad egyesületünk történetében, mert egymásután két napja hozott számára olyan elismerést, melynek nagy erkölcsi értékét bármely kiténtetésnél magasabbra kell becsülnie. Előbb Rudolf trónörökös Ő Fensége tüntette ki egyesületünket, február hó 14-én, megtisztelő magas látogatásával, egy héttel később pedig, február 21-én, Ő Felségét, Magyarország koronás királyát lehettünk szerencsések alattvalói hódolattal és őszinte hálás érzélemmel fogadni Alkotmány-utcai székházunkban.

E legmagasabb látogatásoknak, megvagyunk győződve, egyszerű hire is a belső megelégedés örömeivel tölti el egyesületünk tagjait, mert hisz e legmagasabb helyről, maga a figyelem s az egyszerű érdeklődés is az elismerés és kiténtetés jelentőségével bír, különösen egy olyan egyesületre nézve, mely – mint a miénk – 21 évi fennállása alatt inkább a jövő mint a jelen érdekében fáradozott, s kitartó tevékenysége közben soha sem kereste a feltűnést, hanem inkább zajtalanul, néha – elmondhatjuk – egészen észrevétlenül igyekezett hivatását betölteni.” – írja a korabeli szerző.

Az Alkotmány utcai székházat alig néhány hónappal korábban, 1886. augusztus 1-én vette használatba az egyesület. 1888. február 14-én *Rudolf trónörökös* az egyesületi székház bejáratánál *gróf Tisza Lajos elnök* köszöntötte. Fogadásánál az alábbi személyek voltak még jelen: *Bedő Albert* első alelnök, *Luczenbacher Pál* építési bizottsági tag, *Czigler Győző* építész, a székház tervezője és *Horváth Sándor* egyesületi titkár. A trónörökös és kísérete az elnöki kalauzolás mellett megtekintette az új székházat, és annak gyűjteményeit. Először a folyosókon elhelyezett

erdészeti szerszám- és eszközgyűjtemények kerültek sorra, majd a közgyűlési teremben kiállított fa-, mag-, rügy-, rovar- és széngyűjteményeket, illetve a gróf Forgách-féle agancsgyűjteményt szemlélték meg. Ez utóbbi teremben tekintették meg a *Ferenc Józsefet* vadászöltözetben bemutató, életnagyságú képet, amely királyi engedéllyel készülhetett az egyesület számára.

Egy hét múlva, február 21-én délután 1 órakor érkezett kíséretével a székházhoz *Ferenc József*, akit az egyesület vezetősége mellett az igazgató választmány budapesti tagjai is vártak. A beszámolóból kiderül, hogy a király már az építkezés során megígérte az elnöknek, hogy megtekinti az új székházat, ha az teljesen be lesz rendezve. Az épülő székházról már korábban elismerően szólt a király. „befejezetlen állapotában is tetszését nyervén meg Ő felségének szép arányaival s eredeti conceptiójával, melyek előnyösen különböztetik meg a fővárosi bérházak legtöbbjétől” – írja a szerző. A fogadó bizottság nevében *gróf Tisza Lajos* elnök a következő szavakkal köszöntötte a királyt: „Van szerencsém Felségedet az Országos Erdészeti Egyesület nevében hódolatteljesen üdvözölni és legmélyebb hálánkat kifejezni azért a kiténtető kegyért, hogy egyesületünket legmagasabb látogatásával szerencsétlenül méltóztatott. Isten hozta Felséges urunkat!” A jelen lévők lelkes éljenzését követően a királyt és kíséretét az elnöki fogadó terembe kísérték fel. Itt a vendég előbb a magyar erdészeti irodalom gyűjteményét tekintette meg, miközben elismerően nyilatkozott az egyesület szakirodalmát fejlesztő tevékenységéről. Majd *Bedő Albert* a Magyarország erdészeti térképének keletkezéséről és céljáról számolt be. A közgyűlési terembe lépve a királynak saját, vadászruhás képe tűnt először a szemébe, amiről megállapította: „Ez jól sikerült kép”. Majd megcsodálta a teremben elhelyezett különböző gyűjteményeket, amelyek az egyesületi titkár mutatott be. Különösen a rovargyűjtemény nyerte el tetszését, amelyben az egyes fanekek károsítóit és az előidézett kárt együtt mutatták be. A vendég megjegyzéseiből, kérdéseiből kitűnt, hogy „mennyire ismeri és szereti koronás királyunk az erdőt” – írja a szerző. Végül a gróf Forgách-féle agancsgyűjteményt szemlélte meg, melyek közül az őzbakgyűjteményt dícsérte meg. A látogatás végén a trónörökös-höz hasonlóan szintén beírt a „látogató könyvbe”.

Ezt követően az elnök engedélyt kért a közgyűlési teremben található festmény egyesületi tagok számára történő sokszorosítására, amelyhez a magas rangú vendég hozzájárult. A program végén a királyt a jelen lévők lelkes éljenzése búcsúztatta.

Andrési Pál